

ВАРНЕНСКИ**ОБЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ**

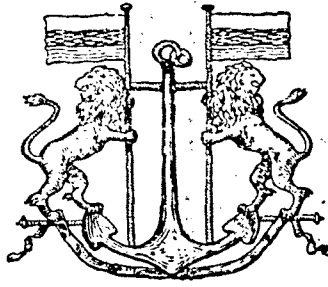
Издава Варненската Градска Община.

ИЗЛИЗА ВОЪКА ОРЪДА

Абонаментъ 60 лева годишно.

Единъ брой 1 левъ.

Всичко що се отнася за вестника, да се изпраща до редакцията, кметството — Варна.

Частни обявления и реклами:

На III и IV страница на кв. см. 1-30 лв. за едно публикуване

На кв. см. 1 — лева за две или повече публикувания.

БИБЛИОТЕКИТЪ

въ гр. Варна.

Съществуващият днесъ въ гр. Варна по значителни библиотеки сж отъ по-нова креация. Къмъ тая категория спадатъ: библиотекитъ при дветъ гимнази, тая при Търговското училище и Търговската академия (заедно), при офицерското събрание, Машинното училище, Търговската камара, при Археологическото дружество, Руската библиотека (създадена отъ рускитъ емигранти) и най сетне Общинската (градската) библиотека, за която ще говоримъ по-пространно по-нататкъ, защото тя по своя либераленъ уставъ е достъпна за широката публика, когато първитъ сж повечето специални библиотеки, предназначени главно за специалисти и за ограниченъ кръгъ хора. Отъ библиотекитъ съществували въ турско време не е запазена нито една. Даже библиотеката при градската митрополия, която е съществувала покрай архивата е била прибрана преди нѣколко години наедно съ архивата въ варненски археологически музей, а отъ останалитъ библиотеки имаме запазени само писмени показания. И така отъ кондиката още отъ преди освободителната архива на Варн българска митрополия № I узнаваме, че още въ 1860 год. е съществувало некакво си българско варненско читалище. Въ тегтеръ № VII на сжщата архива отъ 1870 год. се говори за българското читалище „Възраждане“ Тетрадитъ № № XXXI и XXXII на архивата отъ год. 1871—1872 спомуватъ за „библиотека“ — на българско ученическо дружество „Просвѣщение“ въ Варна (списъкъ на книгитъ, членоветъ — основатели, членове спомогатели)

Архивата на митрополията е подробно описана отъ Проф. Петъръ Николъ въ „Годишникъ“ на софийския университетъ (историко-филологиченъ факултетъ, книга XVIII, 9)

Въ кратко време следъ освобождението се основало дружеството отъ любители на литературата (читалище и театъръ), което се е преустроило отпосле въ 1883 год. въ „Книжевната дружина“ въ устава на която (§ 1) се казва: цѣльта на дружината е: умственното и нравственното развитие отъ къмъ научна страна, особено на членоветъ й А въ § 3 на сжщия уставъ се говори, че за постигане на цѣльта си Дружината: доставя си всѣкакви полозици, незабранени въ княжеството книги и вѣстници . . . за уреждане на една библиотека, дава въ Варна публични сказки и театрални представления, грижи се за распространяването научни съчинения и най-сетне, купува и предава научни списания, оригинали или преводи.

Както се вижда ясно отъ устава на дружината, това още не е била сжщията библиотека, по подобие на еврейскитъ народни библиотеки (държавни, общински, сестни или университетскитъ библиотеки, а е била полубиблиотека, полутеатъръ, полуклубъ, дето членоветъ сж могли да се събиратъ да четатъ вестници, пушатъ тютюнъ, пиятъ кафе, и да взематъ за домашенъ прочитъ по някоя и друга книга; тя е била отъ старъ типъ читалище до освобождението и каквито сж още днесъ много провинциални читалища въ малки градове и села. Въ първата година на съществуването си дружината е имала 95 действителни членове, които плащали по 6 лева годишенъ членски вносъ. Но понеже събраната сума не е била достатъчна за поддръжане на читалището — клуба, то се е прибегвало къмъ театрални представления. Основателя и душата на дружината е билъ известния въ града ни, днесъ вече покойния, Кръстю Ив. Мирски Опитъ е подсказалъ на тоя практиченъ общественикъ, че въ тогавашно време не е могло още да се разчита много на поддръжката на обществото. Населението на града е било тогава маловройно, а една значителна частъ отъ него е било инородно и изобщо апатично което е странило още отъ новозараждащата се българска култура и за

това главно по негови грижи и ходатайства „Дружината“ е преминала подъ покровителството на общината, като едно отъ нейнитъ отдѣления. И тъй въ бюджета на Варненската община за 1887 г. е била вече предвидена сумата отъ 2500 лева, за 1888 год. — 3760 лв. а за 1890 год. — 4000 лева. сума споредъ сегашния парижки курсъ много по голѣма, отъ колкото предвиждаше общината за хартия въ последнитъ 2—3 години, гдъ въ действителностъ не ги изплащаше напълно. Презъ 1891 год. гласуванъ и напечатанъ новия уставъ и правилникъ за вътрешния редъ, които изведнажъ поставили общинската библиотека на модерни начала. Презъ това време голѣми грижи сж положили за библиотеката покойния кметъ Михаилъ Колони и тогавашния общински секретаръ и сегашния председател на окръжния съдъ В. Стойковъ, а въ понови времена бившитъ кметове Ив. Церовъ и Ал. Василевъ.

Въ 1910 год. е гласуванъ отъ общинския съветъ новъ уставъ и правилникъ, които сж въ сила и до днесъ За сега библиотеката брой 12,266 инвентарни № № въ повече отъ 15,000 тома. Книжния инвентаръ е разделенъ на 3 главни части: 1) художествена литература 2) научна (специална) литература и 3) справоченъ отдѣлъ. Отъ своя страна научния отдѣлъ е особено доста добре застъпенъ отъ подотдѣлитъ: „bulgarica — balcanica“ — и „статистика“.

Съдбата на тази библиотека е била винаги тѣсно свързана съ събититъ и перипетитъ на градската община: ту се намираще въ застои, ту пъкъ се съземаше. Днесъ общинскитъ финанси не сж особено блестящи. Настана момента когато за общинската библиотека би требвало да се загрижи и самото варненско гражданство, толкозъ повече, че сега всички библиотеки въобще материално изнемогватъ, а отъ друга страна днешната Варна не е вече тая отъ преди 40 години и има вече кой и какъ за нея да се погрижи.

За да напишемъ горната статия ни даде поводъ антрифилетъ въ местния вестникъ „Варненска поща“ отъ 14 VI 1924 год. за общинската библиотека. Въ него се казва, че библиотеката била бедна, защото не и се отпуснали средства отъ общината. Верно е, че въ последнитѣ години библиотеката по малко се обогатява, обаче не само за това, че общината отпуща недостатъчни средства а затова, че днесъ за всичко що се абонира и ипнева за библиотеката струва много скъпо.

Едно сериозно задгранично списание днесъ струва около 1000 лева, единъ по сериозенъ задграниченъ вестникъ сжщо около 1000 лева, местенъ Държавенъ вестникъ 500 лева, а солидни книги струватъ днесъ не по малко отъ 100 - 300 лева едната. Днесъ даже такива институции, като Българската Академия на наукитѣ — за да не диримъ примѣри въ странство имащи субсидии отъ държавата и собствени фондове, мъчно се издържатъ, а камо ли една общинска библиотека, немаща никакви държавни привилегии а само поддръжката на една финансово разклатена община. Има само единъ изходъ посоченъ въ края на горната статия: помощъ отъ гражданството, било въ пари било въ книги. Гражданитѣ като жертвуватъ за библиотеката жертвуватъ за своитѣ културни нужди: отъ себе си за себе си.

Романчукъ.

Изъ отчета на Старши Общински Лѣкаръ за санитарното състояние на гр. Варна презъ 1923 г. (следва отъ брой 104)

Плювалници има не въ всѣко заведение, пъкъ имащитѣ такива нито се използватъ отъ публиката, нито се чистятъ както трѣбва. Санитарната служба презъ годината не е била извършвана тъй редовно, поради липсата на санитаренъ лѣкарски персоналъ (вмѣсто три само единъ лѣкаръ). Вънъ отъ това и борбата съ скарлатинната епидемия отвлече за дълго време вниманието на градскитѣ санитарни органи. Презъ годината сж направени отъ санитарнитѣ лѣкари слѣднитѣ ревизии и констатации:

I участъкъ 129 заведения, 1985 ревизии, при които сж намерени 480 заведения въ добро, 1335 въ удовлетворително и 165 въ неудовлетворително състояние. Взети сж четири проби отъ червенъ пиперъ за анализъ, които сж намерени нормални, и две отъ дървено масло, което се е оказало недоброкачествено. Въ участъка сж забелѣзани следнитѣ инфекциозни заболявания Variola vera 1 сл., varicela 1 сл., Typhus abdominalis 3 сл., Scarlatina 17 сл., Erysipelas 4 сл.

II участъкъ 151 заведение, 2975 ревизии, при които сж съставени 23 акта конфискувани сж 73 хлѣба и унищожени 44 килгр. 500 гр кашкавалъ.

Взети сж 5 проби, отъ хранителни вещества, които сж се указали добри

констатирани 35 случая отъ Scarlatina, Paratitit 1 сл. Erysipelas 1 сл., Malaria 30 сл. Dyphteritis 1 сл. Typhus abdominalis 3 сл., Variola 1 сл.

III участъкъ 243 заведения, 6,849 ревизии, при които е намерено 442 заведения въ добро, 4211 въ удовлетворително и 2196 въ неудовлетворително състояние. Съставени сж 19 акта, за нечисто държане. Констатирани инфекциозни болести: Dyphteritis 3 сл., Typhus-abum 3 сл., Scarlatina 22 сл., Malaria 2 сл., Paratitit 2 сл. Erysipelas 2 случая.

IV участъкъ На 427 заведения, 398 къщи, 120 обори, кочини и др и 31 амбулантни търговци, сж направени 5783 ревизии. Пригледани сж сжщо 4214 работилници, въ заведения и съставени сж 234 условни актове, а 35 акта за глобяване. При ревизията на назаря, сж изпратени за дезинфекция 423 парчета разни дрехи, и сж унищожени като недоброкачествени, разни хранителни продукти (яйца, бози, лимонада, сирене, явълки, дини и др. такива). Въ участъка сж констатирани 220 разни инфекциозни заболявания, отъ които Scarlatina 125, Morbili 24, Typhus abdom 18 Paratyphus 3, Varicella 8, Pertusis 7, Dyphteritis 6, Paratyphus 13, Dysenteria 4, Etenus 1, Fyptus exanthymatus 1, Erysipelas 10.

V тчастъ 91 заведение, 4923 ревизии, съставени сж 46 акта, конфискувани сж 107 хлѣба и унищожени 23 пѣпеша. Взети сж 15 проби отъ хранителни и питейни вещества, които сж се указали добри.

Констатирани сж въ участъка Scarlatina 99, Morbili 7, Dyphteritis 3,

Презъ годината сж извършени въ Лабораторията 185 химични анализи.

Typhus abduim 6, Varicela 4, Paratyphus 3, Diysenteria 1.

VI участъкъ 38 заведения, на които сж направени 2432 ревизии констатира сж презъ годината 18 сл. отъ Scarlatina 41, Morbili 82, Influenza 249, Malaria 19, Tubercul pulmon 2, Peritonitis t. b. c. 1, Syphtclis 1, gonorrhoea.

При приготвянето на хранителнитѣ продукти не въ всички случаи се спазватъ установенитѣ хигиенични форми. Контролата върху хранителнитѣ продукти и установяване на тяхната доброкачественост е слабо застъпена поради липса на специаленъ персоналъ. Надзора надъ хранителнитѣ продукти отъ животински произходъ е отнетъ отъ санитарнитѣ власти и възложенъ върху ветеринарнитѣ органи, които сж недостатъчни и не всички притежаватъ необходимия цензъ.

За борба съ фалшификацията на хранителнитѣ продукти, покрай градската химична лаборатория, налага се да се организира специална контролна служба Самата химична лаборатория въ тоя си видъ не е въ състояние да изпълни своето предназначение. Налага се попълването на инвентара и, и настаняването и въ едно по уобно и пригодно за нужнитѣ и помещение, както и снабдяването и съ необходимия инвентаръ (уреди и химикали.)

Отъ изследванитѣ 185 продукти 31 сж се указали фалшифицирани или изкуствено приготвени и 154 нормални, значи 83% отъ продуктитѣ сж били нормални и 17% фалшифицирани или направени. Тия данни поради своята непълнота и оскѣдност не ни даватъ

№ по редъ	Наименование на предмета	Варненски градски лѣкаръ		Варненски Ветеран. лѣкаръ		Войскови учрежден.		Други учреждения и частни лица.		Всичко
		Нормал.	Ненор.	Нормал.	Ненор.	Нормал.	Ненор.	Нормал.	Ненор.	
1	Вино	5	—	—	—	—	—	—	—	5
2	Млѣко	—	—	11	11	—	—	—	—	22
3	Растителни масла	42	5	—	—	1	—	—	—	48
4	Свинска масъ	—	—	—	—	4	1	1	—	6
5	Оцетъ	7	7	—	—	1	1	—	—	16
6	Червенъ пиперъ	15	—	—	—	1	—	—	—	16
7	Лимонади разни	35	3	—	—	—	—	—	—	38
8	Боза	10	1	—	—	—	—	—	—	11
9	Сладки пасты и др.	4	—	—	—	—	—	—	—	4
10	Сирене	—	—	1	—	—	—	—	—	1
11	Химикали	—	—	—	—	—	—	2	—	2
12	Минерални масла	5	—	—	—	—	—	—	—	5
13	Кожи и др.	—	—	—	—	2	—	—	—	2
14	Глинени съдове	—	2	—	—	—	—	—	—	2
15	Местни изделия разни	5	—	—	—	—	—	—	—	7
		128	18	12	11	9	2	5	—	185

истинска представа за доброкачествено-стета на хранителниятъ и питейни продукти.

Гробищата на разнитъ вероизповедания и националности сж разположени отъ двете страни на Евриноградското шосе на Северозтокъ отъ града.

Тѣ сж оградени и запазени добре. Еврейскитъ турски гробища се намиратъ западно отъ града и сж заобиколени съ нови поселища. Около едниятъ и другитъ гробища мѣстни водни източници нѣма. Въ Сесъ-сѣвмесь, вѣнъ отъ поселището и оградени съ ровъ, има отдѣлни гробища, сжщо далече отъ води и извори. Новитъ градски гробища, западно отъ града и северно отъ добришкото шосе, още не се използватъ. Благодарение на новия контрабанденъ стреежъ и тия гробища се намиратъ въ чертата на града. Погребението на мъртавцитъ става споредъ изискванията на правилника. Мъртво-проверителството се извършва отъ дежурния Амбулаторенъ лѣкаръ.

Лешоветъ отъ умрели животни се заравятъ било на сметището (кучета, котки и др.) било около нощнитъ ями (коше). Грижата за това е възложена на пазачитъ на нощнитъ ями. Нарушения на чл. 492 отъ наказателния законъ не е отбелязвано.

Откриване на инфекциознитъ заболявания става по декларация на частно практикуващитъ лѣкари или на градскитъ лечебни лѣкари, съвсемъ рѣдко отъ самитъ родители. Въ много случаи обаче особно когато заболяването е леко, лѣкаръ не се повиква и заболяванията оставатъ неизвестни. Особено неохотно се съобщаватъ случаите отъ Scarlatina при които се прилагатъ най-строги карантинни мѣрки. Ако тази годишната Скарлатинна епидемия взе такива грамадни размѣри, това се дължи изключително на невежеството на населението на укриване на заболяванията и на не спазване на изолационнитъ мѣрки. Само когато населението се издигне въ културно, просвѣтно и хигиенично отношение и се проникне само отъ значението на претивоепидемичнитъ мѣрки, ще престане да крие болнитъ си и ще спазва безъ принуда препоръчителитъ отъ санитарнитъ власти мѣрки.

Прилаганитъ сега карантинни мѣрки не постигатъ цѣлтѣта. Въ града има модерна дезинфекционна станция, снабдена съ голѣмъ стабиленъ етюдъ една подвижна парна машина и четири формолинови апарати, както и съ по една каруца, чиста и нечиста, за пренасяне на болни и за вещи. Станцията разделена на две половини, чиста и нечиста по такъвъ начинъ щото постѣпнитъ заравени вещи и лица, да преминаватъ отъ нечистото отдѣление въ чистотото, само следъ пълното имъ обеззаразяване. За изкъпване на болнитъ има четири души. Персонала на станцията се състои отъ единъ дезинфекторъ, единъ помощникъ дезинфекторъ, машинистъ, помпашникъ, четири работника и двама каруцари. Въ време на работа персонала се облича съ специални блузи и комбинезони. Нарастналото население и нужда

на града диктуватъ известно разширение на станцията, (постройка на отделни помещения, душеве, за изкъпване на женитъ и мъжете) постройка на специална камара за изкъпване на паразити съ сухъ топъл въздухъ при 80% и на веси за подвижната дезинфекционна парна машина както и за превознитъ средства. Чувствува се сжщо така нужда отъ подновяване и попълване на подвижния инвентаръ (каруци, блузи, комбинезони, обуца и др.) Дезинфекцията на помещенията и на заболелитъ лица се извършва послѣ оздравяването или смъртта на последнитъ. Тамъ гдето условията позволяватъ, дезинфекцията на стаятъ се извършва съ формолинъ, въ други случаи, — чрезъ опръскване съ krezol krepzotin, или ai carbolicum. Вещитъ се прекарватъ презъ парната машина, която единствена гарантира обеззаразяванията. При Петнистыя тифъ, дезинфекцията на подложнитъ на наблюдение лица се повтаря всеки 7 дни, а при Коремния тифъ, се обеззаразяватъ постоянно изпращенията и замърсенитъ отъ болни вещи. Болнитъ отъ остро заразни болести се изпращатъ на лечение въ Държавната болница, или пъкъ се изолиратъ по домовете имъ, въ отделна стая отъ другитъ домашни. Ала въ Държавната болница има само 16 легла, за заразни болни които не само при една епидемия отъ по голѣмъ мащабъ, какъвто бѣ годишната Скарлатинна епидемия но въобще сж съвсемъ недостатъчни за нуждитъ на 50 хиляди градско население. Затова наложителна е постройката на една специална държавна инфекциозна болница, за нуждитъ на града и окръга. Не по малко необходима е и общинска болница за изолиране и наблюдение на съмнителни инфекциозни заболявания, която по едни или други причини не могатъ да се изолиратъ въ държавната болница или по домоветъ.

(Следва)

Въ изпълнение Опръжното № 2247 отъ 19 V т. год. на М-вото на Вътрешнитъ Работи, даваме гласностъ на решението на смесената комисия взето въ 181 и заседание на 13 IV 914 годъ относно: бежанцитъ отъ Гръцка Македония и Тракия.

Правото на емигрантитъ върху възвръщането на тѣхнитъ и заставање конфискуване, или секвистриране имоти въ връзка съ настаняването на бежанци. Тълкувайки чл. 29 и 30 на правилника комисията е решила:

А) Трѣбва да се възвърне всеки недвижимъ градски, или селски имотъ, съ или безъ постройка щомъ собственика поиска възвръщането му, въз основа на едно свидетелство за връщане на имоти издадено отъ една подкомисия — върху който имотъ не сж настанени по окончателенъ начинъ бежанци въ деня на предявяването на казаното свидетелство предъ компетентнитъ власти, освенъ въ изключителния случай предвиденъ въ бележка № 4.

Правото на правителството да реквизира такъвъ имотъ, за да настани бежанци се преустановява, отъ деня на предявяването на свидетелството да изтичане на срока за непредставената продажба.

Б е л е ж к и.

1) Това решение счита за бежанци лицата, които вследствие на война, революция, или политическо движение сж напуснали родината си, за да се преселятъ въ една родна страна и които се нуждаятъ отъ подкрепа. Не могатъ да се считатъ за бежанци лица, емигрирани на отделно по свои лични съображения, нито пъкъ лица, които се намиратъ въ независимо материално положение.

2) Възвѣрнати имоти, или тия които подлежатъ на възвръщане не сж освободени отъ отчуждаване, заради постройките отъ обществена полза.

3) Срока за непосредствената продажба изтича за всеки недвижимъ имотъ на 31 VIII 1924 год. освенъ въ изключителнитъ случаи за които смесената комисия би се съгласила на отсрочване въз основа на чл. 16 алинея II и чл. 68 отъ правилника.

4) Въ областятъ, въ които възстановяването на населението въ маси е имало практически, за последствия преустановяването на продажби и покупки на земи и постройки и кждето новия икономически животъ не е още възстановилъ тоя пазаръ. Правителството може да откаже възвръщането на всеки имотъ, предназначенъ за настаняване на бежанцитъ.

Б) Ще се считатъ като послужили за настаняване на бежанци и поради това неподлежащи на възвръщане недвижими имоти, които сж биле употребени по долу изброенитъ начини, преди възвръщането имъ да е било поискано отъ собственика чрезъ надлежно предаване предъ компетентнитъ власти на едно свидетелство (както е по горе казано).

1) Годнитъ за обработване земи които сж биле раздадени за тая цѣль за бежанци и сж действително обработвани отъ тяхъ.

2) Ливадитъ, раздадени на бежанци, като паша за добитъка имъ и употребявани действително за тая цѣль.

3) Всѣка къща, намираща се близо до земи, определена за бежанци, щомъ като поисканата е заета отъ таква.

4) Предназначенитъ за бежанци домашни работилници и пр. въ село или градъ, щомъ се действително използватъ отъ бежанци, за тѣхната прехрана.

Б) Всѣка градска къща и всѣки недвижимъ имотъ който не се употребява за една специална цѣль, щомъ най-малко половината е заета отъ бежанци.

6) Мѣстата върху, които сж построени, зидани или дървени здания, стойността на които надминава тая на самото мѣсто.

Б е л е ж к а.

Въ случай, че едно лице, получи мѣсто, квартира, дюкянъ и пр. като бе-

